

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 1 marca 1973 r.

w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych.

W wyniku uchwały VII Plenum KC PZPR o skoordynowaniu wszelkich działań zmierzających do przyjęcia kompleksowego systemu wychowawczego, tworzenia odpowiednich warunków dla jego realizacji oraz rozwiązywania wszelkich problemów związanych z życiem i pracą młodzieży zgodnie z socjalistyczną zasadą jedności praw i obowiązków, Rada Ministrów na podstawie art. 52 ust. 2 i art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1969 r. Nr 4, poz. 31 i z 1972 r. Nr 16, poz. 114) zarządza, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. Pomoc materialną dla studentów stanowią:

- 1) stypendia:
 - a) zwyczajne i fundowane,
 - b) premie zwyczajne i specjalne premie naukowe,
- 2) nagrody okresowe,
- 3) nagrody za uzyskanie dyplomu z wyróżnieniem,
- 4) zasiłki losowe,
- 5) zasiłki zwrotne dla dyplomantów,
- 6) zasiłki rzeczowe,
- 7) uprawnienia do korzystania z domów i stołówek studenckich.

§ 2. 1. Pomoc materialna udzielana jest studentom ze środków przewidzianych w częściach budżetu Państwa, obejmujących szkoły wyższe, ze środków własnych jednostek gospodarki uspołecznionej oraz Polskiej Akademii Nauk.

2. Środki na pomoc materialną dla studentów przekazywane są przez jednostki gospodarki uspołecznionej i Polską Akademię Nauk szkole wyższej, za której pośrednictwem realizowane są wszystkie formy pomocy materialnej.

§ 3. 1. Pomoc materialną cofa się, jeżeli student przestał odpowiadać warunkom wymaganym do jej przyznania.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do studenta pobierającego stypendium fundowane, jeżeli przestał on odpowiadać warunkom określonym w § 7.

§ 4. 1. W razie korzystania przez studenta z pomocy materialnej na podstawie nieprawdziwych danych, cofa się przyznana pomoc.

2. Równowartość pobranej na podstawie nieprawdziwych danych pomocy materialnej przypisuje się studentowi do zwrotu.

3. W stosunku do studenta świadomie korzystającego z nieprawdziwych danych powinno być wszczęte w trybie obowiązujących przepisów postępowanie dyscyplinarne.

§ 5. Decyzje organów szkoły wyższej w zakresie przyznawania i wstrzymywania pomocy materialnej oraz jej wysokości i rodzaju, a także zwrotu pobranych z tego tytułu kwot podejmowane są w oparciu o opinie i wnioski organu samorządu studenckiego.

Rozdział 2

Zasady przyznawania i wysokość poszczególnych rodzajów pomocy materialnej.

§ 6. 1. Stypendia zwyczajne lub fundowane są pomocą dla studenta przewidzianą na częściowe lub całkowite pokrycie kosztów:

- 1) zakwaterowania,
- 2) żywienia,
- 3) niezbędnych pomocy naukowych oraz
- 4) innych wydatków.

2. Stypendia zwyczajne są przyznawane ze środków szkoły wyższej, a stypendia fundowane ze środków jednostek gospodarki uspołecznionej.

§ 7. 1. O stypendium zwyczajne lub fundowane może ubiegać się student pochodzący z rodziny, w której dochód netto na jedną osobę nie przekracza miesięcznie 1.200 zł.

2. Student pobierający stypendium zwyczajne obowiązany jest do zgłoszenia szkole wyższej zaistniałych zmian w sytuacji materialnej, będącej podstawą do przyznania mu stypendium.

§ 8. 1. Stypendium zwyczajne wynosi od 400 do 1.200 zł miesięcznie.

2. Stypendium zwyczajne w maksymalnej wysokości powinno być przyznane studentowi pochodzącemu z rodziny, w której dochód netto na jedną osobę nie przekracza 600 zł miesięcznie.

3. Studentowi nie posiadającemu rodziców lub innych osób zobowiązanych do alimentacji może być przyznane stypendium zwyczajne wyższe niż 1.200 zł miesięcznie.

§ 9. 1. Stypendium fundowane otrzymuje student, który zawarł z jednostką gospodarki uspołecznionej umowę o stypendium fundowane.

2. Stypendium fundowane wynosi w zależności od położenia przyszłego miejsca pracy:

- 1) w miastach wyłączonych z województw i w miastach wojewódzkich 800 zł,
- 2) w pozostałych miejscowościach 1200 zł.

3. Przepis § 8 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. Stypendium fundowane, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, może być w wypadkach określonych przez Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych podwyższone do 20%.

5. Student pobierający stypendium fundowane obowiązany jest po ukończeniu studiów podjąć pracę zgodnie z zawartą umową.

§ 10. Szkoły wyższe powinny uwzględniać wnioski jednostek fundujących stypendia w zakresie tematów prac dyplomowych lub magisterskich podejmowanych przez studentów pobierających stypendia oraz wnioski w zakresie odbywania przez nich praktyk.

§ 11. 1. Stypendia zwyczajne i fundowane wypłaca szkoła wyższa przez okres 10 miesięcy w roku, a w wypadku, o którym mowa w ust. 4 — również za okres praktyki.

2. Student nie posiadający rodziców lub innych osób, zobowiązanych do alimentacji, może otrzymywać stypendium, o którym mowa w ust. 1, przez okres 12 miesięcy w roku.

3. Rektor może przedłużyć okres pobierania stypendium zwyczajnego lub fundowanego studentowi wykonującemu nieodpłatnie w czasie wakacji pracę dla szkoły wyższej.

4. Student może za okres płatnej praktyki, zamiast wynagrodzenia, otrzymywać stypendium zwyczajne lub fundowane.

§ 12. Student może otrzymać stypendium zwyczajne lub fundowane w okresie powtarzania roku szkolnego, jeżeli przyczyną powtarzania była dłuższa choroba lub wypadek losowy albo jeżeli stypendium jest jedynym źródłem utrzymania studenta.

§ 13. 1. Premie zwyczajne i specjalne premie naukowe przysługują studentom pobierającym stypendia zwyczajne lub fundowane i wypłacane są łącznie z tymi stypendiami przez okres 10 miesięcy w roku.

2. Przepisy § 11 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Premię zwyczajną otrzymuje student, który w semestrze (trymestrze) poprzedzającym jej przyznanie osiągnął średnią ocen nie niższą niż 3,6. Wysokość premii zwyczajnej, w zależności od uzyskanych ocen, wynosi od 200 do 500 zł miesięcznie.

2. Premię zwyczajną otrzymuje również student pierwszego semestru (trymestru) pierwszego roku studiów będący laureatem szczebla centralnego olimpiady przedmiotowej lub Turnieju Młodych Mistrzów Techniki.

§ 15. 1. Specjalne premie naukowe związane z imionami wielkich uczonych, zasłużonych dla rozwoju oświaty, nauki lub kultury narodowej, przyznawane są przez rektora lub Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk.

2. Specjalne premie naukowe są wyrazem szczególnego uznania i wyróżnienia oraz pomocą dla studentów wyższych lat studiów, osiągających bardzo dobre wyniki w nauce. Premie te otrzymywać mogą studenci szczególnie uzdolnieni, uczestniczący w pracach badawczych instytutu lub zakładu naukowego, wyróżniający się wśród studentów swoją postawą społeczno-polityczną, którzy w semestrze (trymestrze) poprzedzającym jej przyznanie osiągnęli średnią ocen nie niższą niż 4,5.

3. Specjalna premia naukowa wynosi 1.000 zł miesięcznie.

4. Przyznanie studentowi specjalnej premii naukowej wstrzymuje wypłatę premii zwyczajnej.

§ 16. 1. Premie zwyczajne i specjalne premie naukowe przyznane przez rektora wypłacane są ze środków szkoły wyższej.

2. Specjalne premie naukowe przyznane przez Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk wypłacane są ze środków Akademii.

§ 17. 1. Nagroda okresowa (semestralna, trymestralna) jest wyróżnieniem za dobre postępy oraz zachętą do osiągania lepszych wyników w nauce dla studenta, który nie korzysta ze stypendium.

2. Nagrodę okresową może otrzymać student, jeżeli w okresie poprzedzającym jej przyznanie osiągnął średnią ocen powyżej 4,0.

3. Przepis § 14 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 18. 1. Wysokość nagrody okresowej wynosi:

- 1) przy semestralnej organizacji procesu dydaktycznego od 1000 do 1500 zł,
- 2) przy trymestralnej organizacji procesu dydaktycznego od 650 do 1000 zł.

2. Na wydziałach lub latach studiów, na których nie ma okresowej sesji egzaminacyjnej, mogą być przyznawane nagrody okresowe w wysokości dwukrotnie wyższej niż przewidziane przy semestralnej organizacji procesu dydaktycznego.

§ 19. Nagrody okresowe są przyznawane ze środków szkoły wyższej i Polskiej Akademii Nauk.

§ 20. Student, który uzyskał w terminie ustalonym w planie studiów dyplom ukończenia szkoły wyższej z wyróżnieniem, otrzymuje nagrodę w wysokości 3.000 zł.

§ 21. 1. Zasiłek losowy jest formą doraźnej pomocy dla studenta, który przejściowo znalazł się w trudnych warunkach materialnych

2. Zasiłek losowy jest bezzwrotny i może być przyznawany w wysokości nie przekraczającej kwoty 1.000 zł rocznie.

3. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, określonych przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, zasiłek losowy może być przyznany w kwocie wyższej niż 1000 zł.

§ 22. 1. Student, któremu przedłużono termin złożenia egzaminu dyplomowego lub magisterskiego, może ubiegać się o przyznanie zasiłku zwrotnego na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Zasiłek zwrotny wypłacany jest ze środków szkoły wyższej i wynosi miesięcznie 600 zł.

3. Student, pobierający zasiłek zwrotny, obowiązany jest po ukończeniu studiów do zwrotu pobranych kwot.

§ 23. 1. Zasiłek rzeczowy polega na nieodpłatnym przekazaniu studentowi przedmiotów niezbędnych przy wykonywaniu zajęć szkolnych.

2. Ministrowie, którym podlegają szkoły wyższe, określają w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki i Ministrem Finansów wartość zasiłków rzeczowych, warunki ich przyznawania oraz kierunki studiów, na których mogą one być przyznawane.

§ 24. Studenci mogą korzystać odpłatnie z wyżywienia w stołówkach studenckich i zakwaterowania w domach studenckich.

Rozdział III

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 25. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w uzgodnieniu z Ministrem Finansów i z ministrami, którym podlegają szkoły wyższe, może zmienić średnią ocen upoważniającą do otrzymania premii zwyczajnych oraz nagród określonych.

§ 26. 1. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz w uzgodnieniu z ministrami, którym podlegają szkoły wyższe, określa szczegółowe zasady i tryb przyznawania, wypłacania, wstrzymywania i cofania stypendiów i pozostałych form pomocy materialnej, a także warunki i zasady odpłatności za korzystanie z kwater w domach studenckich i z wyżywienia w stołówkach studenckich oraz ustala stawki żywieniowe dla tych stołówek.

2. Przepisy określone w ust. 1 w stosunku do studentów wyższych szkół morskich wyda Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Ministrem Finansów.

§ 27. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Finansów określa zasady przyznawania i wysokość stypendiów dla studentów akademii medycznych, którzy przed podjęciem studiów wykonywali zawody felczera i pielęgniarki.

§ 28. Minister Spraw Wewnętrznych może ustalić, w zależności od potrzeb, inny system pomocy materialnej dla studentów podległych mu szkół.

§ 29. 1. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych określa:

- 1) wypadki, w których stypendysta będzie mógł być zwolniony od obowiązku przewidzianego w umowie stypendialnej,
- 2) wytyczne w zakresie zmiany jednostki fundującej oraz odroczenia obowiązku wynikającego z umowy stypendialnej,
- 3) wypadki, w których stypendium fundowane określone w § 9 ust. 2 pkt 2 może być podwyższone do 20%.

2. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych określa w porozumieniu z Ministrem Finansów prawa i obowiązki jednostek fundujących stypendia, warunki, jakim powinny odpowiadać te jednostki, oraz prawa i obowiązki studentów pobierających stypendia fundowane.

3. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych określa w porozumieniu z ministrami, którym podlegają szkoły wyższe, zasady ustalania planów rozdziału stypendiów fundowanych na kierunkach studiów nie objętych przepisami ustawy o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych.

4. Minister Finansów określa:

- 1) środki, z których jednostki gospodarki społecznej mogą fundować stypendia, oraz tryb ich gromadzenia i wydatkowania,
- 2) tryb ewidencji oraz poboru podlegających zwrotowi należności z tytułu udzielonej studentowi pomocy materialnej.

5. Minister Finansów zwiększy wydatki budżetowe na cele socjalne i wychowawcze szkół wyższych o równoważność wpływów z opłat za kwatery w domach studenckich, uzyskiwanych od studentów, którzy przed wejściem w życie przepisów rozporządzenia nie korzystali ze stypendium mieszkaniowego. Zasady wykorzystywania środków na te cele określa Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 30. 1. Studenci, którym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przyznano stypendium zwyczajne lub fundowane, pobierają to stypendium w wysokości określonej w rozporządzeniu dla stypendiów zwyczajnych lub fundowanych.

2. Studenci, którym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przyznano stypendium naukowe, pobierają to stypendium w tej samej wysokości i według dotychczasowych zasad, nie dłużej niż do końca roku akademickiego 1972/73.

3. Studenci, którym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przyznano stypendium naukowe łącznie ze stypendium zwyczajnym lub fundacji robotniczej, otrzymują stypendium naukowe w tej samej wysokości i według dotychczasowych zasad, nie dłużej jednak niż do końca roku akademickiego 1972/73, a stypendium zwyczajne lub fundacji robotniczej otrzymują według zasad określonych w ust. 1 i 5.

4. W razie uzyskania przez studentów, o których mowa w ust. 2 i 3, specjalnej premii naukowej, wypłata stypendium naukowego ulega wstrzymaniu.

5. Studenci, którym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia przyznano stypendia fundacji robotniczej, pobierają te stypendia według dotychczasowych zasad.

§ 31. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do studentów pobierających stypendia na podstawie umów międzynarodowych oraz do studentów odbywających studia dla pracujących.

§ 32. Ministrowie, którym podlegają szkoły wyższe, zobowiązani są do systematycznego śledzenia funkcjonowania systemu pomocy materialnej i dokonywania okresowych analiz i ocen w celu jego doskonalenia.

§ 33. Przepisy rozporządzenia dotyczące ministrów, którym podlegają szkoły wyższe, stosuje się odpowiednio do Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, a przepisy dotyczące ministrów, którym podlegają jednostki fundujące stypendia — do kierowników urzędów centralnych.

§ 34. 1. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1969 r. w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 17, poz. 125).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, obowiązują prze-

pisy dotychczasowe ze zmianami wynikającymi z rozporządzenia.

§ 35. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom Finansów, Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz innym ministrom, którym podlegają szkoły wyższe, ministrom, którym podlegają jednostki fundujące stypendia, Sekretarzowi Nauko-

wemu Polskiej Akademii Nauk oraz prezydiom wojewódzkich i powiatowych rad narodowych.

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 marca 1973 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. M. Jagielski